

Զ. Օ. Հ. Լ. Լ.

ՆԻՐԻՏԼԻ ՏԼՎՐԻԼ

ԸՏԼՏ 32

1856

16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԻՍԻՆ ՏԻՆԻԼԻ ԻՄԹԻՕՇԱՂ

Պիղեքա սընրփրնտա հաճարի ֆէյլէօֆի տէնիլէն
Թաշը արամազ զըմննտա իլմի քիմիա նասըլ ըսա , ախ
լեագի (բարոյական) իլիմլէրին իչինսէ տէ լիսանլարը
պիր պիլիլլէ բուպար էթմէք մէշքի օ կիպի տիր : Հէր
իլլէթէ շիֆա իչիւն պիր թէք իլաճ արամազ տախի պու
սըրատա տըր : Ֆիէննի լիսանէ վուգուֆ քիմսէլէրին՝ լի
սանի գատիմի պուլմաղա չալաշտըզլարը՝ պուշլարըն զահ
մէթլէրի կիպի նաֆիլէէ կիթմիշ տիր : Պու ճէմի թէ
ֆէխսուպարտա տիւրլիւ էհէմմ ու էլզէմ վէ ումուլ
մազ շէյլէր պուլունմուշ օլտուղունա շիւպհէմ Բօգ . ախ
ճագ արամաղա վէ թէֆէխսուսա պիր թարիք թէրթիպ
օլունտուգտան սօնրա տըր քի թէֆթիշէ ալլան հէր
պիր շէյլէրին սահիհ թալիմաթը պուլունտու . վէ էլէ
կէէն թահիլաթ՝ օլ գահմէթի վէ մէշագդաթլու է
մէքլէրինտէ պուլմաղա էմէլ էթտիքլէրինտէն դայէթ
ֆարզլը օլտու :

Իշոքի լիսանաչնալարն հայի թէֆթիչերինտէ մէ-
րամ ուխտադսուտլարը՝ նա՛ Սոփէսին նազլինի թասհիհ
էթմէք արզուսու, նախուտ իշամի րասպանիլէ իլք
էվիլէ ինսանա իթա օրունան լիսան հանկըս օլտուղու-
նու պիլմէք իթթ իխարը օլմուշ տուր: Պունլարն գափ
լինճէ, էկէր ճէմի լիսանլարն տալնը վէ թօխումունու
քէնտի իշինտէ տէրճ էթմիշ պիր լիսան պուլունուպ՝
ախէրլէրի ճիւմէսի օնտան Փարգ օլմալարնտան օլ լի-
սան օնլարա մէքէղ միսալի թութուլա պիլիր իսէ,
Բաբելունտա տիլէրին գարըշմասը պիր գաթ տահա
[թահգիգ վէ թաստիգ օլուր. զիրա գատիմտէն օլ լի-
սան ճէմի ինսան գափմինին իսթիմալ էթտիյի լիսան օլ-
մագ լաղըմ կէրեր:

Պու պապտէ չօդ ալիմէր մէյտանա չըդտըլար. վէ
հէր պիրինին պիր պիրինէ մուղայիր գարալարը էօյլէ
պիր էմնիէթիլէ՝ սահիհ տէ վար ըսա պու տուր տէյերէք
իպրազ օլունմագ տա ըտը քի. աղըլ գանաճագ պիր գա-
րարա երէպիլմէնին ումուտու մահվ օլտու:

Չէլթիքա (ֆռանսրղարն էօկի գէման ահալիսի-
նին) լիսանընա պիտէ աշգըլթ թէստհիւպ էթտի Բէր-
րոն. չինլէրին իտաաաւընա գուվիլթ վէրմէյէ չալըշտը
Սւէպ վէ սայըր ալիմէր հալեա պիլիմ կիւնիւթիւղտէ
տախի. զիրա պու ագըլտաքիմսէլէր շիմտի պիլէ պու-
լունույօրլար: Տօն Բէտրօ տէ Եօղարլօա, Տօն թօ-
մաս տէ Սօրրէկուէդա, Ը՝ Եպէ Իհարչէ Պիտասուէդ
տ՝ Երօզտէկիւ, պունլարն իւչիւ տէ Սպանիօլուն
Պասգ տէնիլէն էսգի լիսանը իշին իլք լիսան տըր տէ-
յի իտտիաէթտիլէր. նասըլքի Սորրօրիւս Պէքանուս
նամ պիր Ֆիլէմէնկ տախի՝ 1569 տա թապ ու նէշօ
էթտիյի քիթաղընտա Եգալըն Եւաղըլա ճէննէթտէ

սեօյէշտիբլերի լիսան ֆիլէմէնկճէ իտի տէյիւ ըսրօր
էթմիշ իտի : Պու ֆախրէն տիւշինիւմիւշ իտտաւար
պիր Թարաֆ, Սէմիդիք տէնիլէն լիսանլարըն իւք լի-
սան օլմալարընըն ղիատէճէ իՏիմալի վար , քի Եսիա
զըթասընըն ղարպ թարաֆընտա գուլանըլըլար : Լաքին
եաղըգ քի՝ պու լիսանլար Տէրնէ գատար պիր քեօքտէն
ազմա ըսալարտա՝ պուպապտա պիր պիրինէլըտ կի-
տերլեր : Հապէշիլեր իտտիա էտերլեր քի՝ իպրանինին
տախի ասըլքեօբլերի քէնտիլերինին լիսանը տըր : Սիւ-
րեանի միլէթի միւլէլեֆլերինտէն հոյլը գալապտըղը-
ճա պիր կիւրիւհ քէնտի լիսանլարընըն Նքիւր վասէթա-
սըլլա 'Եոյ նահապետտէն , վէ 'Եոյա տախի Եդամտան
տօղոռ տօղոռլա ինթիգալ օլունմուշ զանն էտերլեր :
Ընճագ պունլարըն ճիւմլէսինին իչինտէ իպրանի լիսա-
նընըն թարաֆտարը չօգճա՝ պուլունտու . Յոփսեպու-
սուն Էէհէպառլէրին Էսի կիթալէսի նամ քիթապընտան
վէ Սնքէղոսուն թէլիֆ էթտիյի Եստուածաշունչ հա-
շիէլերինտէն վէ Նրուսաղէմ Էէհուտիլերինին թէլիֆ
քէրտէսի օլան Դարիւմ նամ քիթապտան պերու՝ կէ-
րէք քրիստոնիալտր վէ կերէք Էէհուտիլեր պու մատտէի
գարարլաշմըշ կիպի թուլթարլար . վէ Նիւսդօ լիքսիօ
վէ Աքալիճէր վէ Պօշար վէ Սոսիոս կիպի իլմու ֆի-
նունտէ քէմալ տէրէճէ իթիպարա մալիք ղաթլար քէն-
տի սեօյէտիքերինի վէ Քուլթալալարընը պու զիւրիւ-
միւն սահիճիլինէ պինա էթմիշ տիրլեր :

Ընճագ Սօլիդօր նամ ալիմ վէ միւտագգիգ միւլէլէ

1. Սէմիդիք տէնիլիւր 'Եոյ նահապետին Սեմ նամ
էվատընըն զիւրիէթի օլան միլէթլերինին մաղէյնինտէ
միւլթամիլ լիսանլար :

լիք , քի եկհուտի քիթապէթինտէն զայէթ չօգ փար-
շալար Թօփլամը տըր քէնտինին գապուլ էթտիյի ուղ-
ղափառ քրիստոնեալդըն սահիհ տին օլտուղունու իս-
պաթ էթմէք իչին , տէր քի . էսքի նահապետէրին
սէօյլէշտիյի իպրանի լիսանը ըտը տէյիւ եկհուտիլէրին
խտտաա էթմէլէրի՝ էկէր մանայը լուղէվիճէ (նկարագ-
րական մտքով) այննըր ըսա՝ գապուլ օլունաճադ շէյ
տէյիլ տիր , ֆաղաթ՝ իպրանի լիսանը հէր նէ գատար
տիւնեալի պիր լիսան ըսա տա՝ ճէննէթտէ սէօյլէնիլէն
լիսանըն շէքլինտէ Թանգիմ օլմուլ օլտուղունու Թագրիր
էթմէք իչին՝ ազիզ քիթապլար Ալլահտան իլհամ օլուն-
մուլ տուր տէմէք քիֆայէթ էտէր՝ . նասըլ քի ինսան

1. Սօլիգօր պու քիթապը նէմյէճէ հափմըլ ,
վէ Քուրի նամ պիրիսի ֆուանսըղճայա մուխթասարէն
Թէրճիւմէ էտիպ 1834 տէ փարիզտէ պասմըլ տըր :
Սօլիգօրուն սէօյլէտիքլէրինտէն կէօրիւնիւր քի՝ Աստ-
ուաճաշունչ Ալլահ իլհամըլա եափըլմըլ տըր տէմէյի Ալ-
լահ լուղէթ պէ լուղէթ սէօյլէմիլ վէ մարգարէլէր հազ-
մըլար տէմէք կիպի աննամըլ տըր : Լաքին ճէմի ալիմ
լէր տէրլէր քի Ալլահ եազըլաճադլարընըն մէֆհուճունու
մարգարէլէրէ պէյան էտիպ՝ պատէհսւ հէր պիրիսի քէն-
տի լիսանընճա վէ գապիլիէթինճէ եազտը : Վէ մար-
գարէլէրին ըթըլլահը պիր պիրինէ պէնգէմէմսի պու-
նու թաստիգ էտէր : Սօլիգօրուն տէտիյի սահիհ օլ-
սա , նար կտակարանըն բումճա եազըլմըլ քիթապլարըր
տախի Ալլահըն իլհամըլա եազըլմըլ պիլիպ՝ իգթիզա
էտէր տէմէք քի ճէննէթտէ իքի տիւրլիւ լիսան գուլ-
լանըլըր ըտը . իպրանիճէ վէ բումճա . քի պու հիչ գա-
պուլ օլունմադ . պունուն իչին Թաճիւպ էտէճէք շէյ
տիր քի Ուայըմէն Սօլիգօրուն պու բաճօնունու պէյե-
նիր վէ ազըլանէ սէօյլէմիլ տիր տէր :

Ճէննէթտէն վէ հոքի իմթիազաթընտան տիւշտիւքտէն
սօնրա տախի՝ էսքի աղամէթինտէն պիր էսէր իւզէրին
տէ գալմըշ տըր :

1. Խանլարը պիր պիրինէ բուպար էթմէք իլմինէ իւք
էվվէլ վէրիլէն նիզամ պու նէթիճէյէ նազարէն օլուպ
պու թէրթիպտէ իքի ատէթ պաշլըճա Խանլըշլըզլար
գուհըր էթմիշ տիրէր. վէ իքիսի տէ՝ պու իլմին հու-

1. Ուայղմէն էհլի մարիֆ վէ էհլի տըզգաթ վէ
ֆարգա միւզթէտիր ալիմլէրտէն օլտուղու ինքեար օ-
լունմազ : Լաքին հէր ատամ հէր շէյի պիլէմէզ . վէ
պու ալիմ կէրէի Եւրոքա լիսանլարընա մալիւմաթ թահ-
սիլ էթմէյի միւքեաթի սայմայըպ Եսիա լիսանլարընը
տախի մէշք էթմիշ, վէ իպրանի վէ սիւրեանի լիսան
լարընը թահսիլ էթմիշ. Լաքին հայարըն թէվարիսինէ
ղայէթ ազ աշնա օլուպ լիսանլարընա վուզուֆ օլմազ-
լըղը ասլա վազիֆէ էտինմէմիշ. վէ Լազմըլա Եւանըն
ճէննէթտէ սէօյլէտիքլէրի լիսան հայճա բաղ տէմէյէ նէ
տէլիլէրի օլտուղունու պիլմէյիպ՝ չինլէրին վէ ֆուան-
սըզլարըն վէ բսպանիօլարըն վէ ֆիլէմէնկլէրին նապէ-
ճա իտոիալարընը զիքըր էթմէսինտէ տախի հայար ի-
չիւն հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմէսինտէն՝ պիղիմ միլէթին
լիսանընըն ճէննէթ լիսանը օլմասը հազգընա իպրազ օ-
լունան տէլիլէր՝ մզքիւր լիսանլար հազգընա իպրազ
օլունանլար գատար գուվվէթլի տէյիլէր զանն էթմիշ
կիպի կէօրիւնիւր : Լաչ պու քի՝ պու տէլիլէրտէն Ու-
այղմէնին ասլա խապէրի եօզ . վէ էկէր պիլսէ իտի՝ իհ-
թիմալ քի հայճա լիսան իչիւն իպրանիճէտէն զիատէ
հազ պուլաճաղ բաղ . նասըլ քի հայճայա աշնա պիր տի-
կէր եւրոքաղ, Վաբէլէդգի քահանայ, Երմէիա նամ
քիթապընտա, ճէննէթտէ սէօյլէնէն լիսան հայճա օլմա-
սընը զանն էթմէյի մինասիպէթլի կէօրմիւշ տիր :

տուտունու գըսա վէ տար կէօրմէքտէն նէշաթ էթմիշ տիր :

ՏԻՆՍԻՉԼԻՔԻՆԻՍՄԵՆԸ ՍՊՈՂԱՅԻՐ ՏԻՐ

Պ Ս Պ : Դ .

Վարդիթեսիզ քիմսէնին ճէվապը :

Ընէսէվիէ , ճահիլիք վէ պիլմէմլիք իֆթիխար էտէճէք պիր շէյ տէյիլ տիր : Ճահիլ լուղէթի՝ հագա-
րաթ վէ հէզնան՝ սըրասընա կէշմիշ տիր : Սօգագտա
պէօյլէ պիր հէզնանա դարչը եուրուղուլա եախուտ
պիր օտուն փարչասըլա դարչըլըզ վերմէք ատէթ օւ-
մուշ տուր , վէ ճիւղիւ աղըրճա մէճիսլէրտէ՝ մէյտանա
գըլմճ տախի չըգար . Պէն պիլմէ՝ լուղէթիէրի՝ քի չօգ-
ճա գուլմանմանըն եէրի կէլիք , լիսանըմըլտա փէք պիր
եազըլըզլը իսթիլաճ տէյիլ տիր , նէ վագըթ քի պիր
ազ մուղթագի մատտէ իւզէրինէ սէօզ օլուրսա :

Եա նէտէն տիր քի տին խուսուտունտա ոլու իւ-
թիլաճ հէզնան վէ քիւշիւքիւք սայրմատըգտան մա-
տէ՝ պաղի օգումուշ վէ ալիմիք թապանան զաթլարըն
ինտինտէ պախի իֆթիխար տախի օյմուշ տուր : Եա-
սըլ օլա պիլիք քի ագըլլը պիր ատամ տինէ մէշղուլ օւ-
մաղը քէնտինէ քիւշիւքիւք վէ բէզալէթ սայսըն : Պէլ
քի շունուն իշին օլա՝ քի տին թալիմաթը հէք քէսին
պիլաիյի պիր շէյ օլմուշ տուր , էկէք պէօյլէ իսէ՝ տի :

վանէճէ պիր քիպիր տիր : Լէկեր հեր քեսին պիլմէտիյի պիր շէյի պիլմէք իֆթիխար ըսա՝ հեր քեսին պիլտիյի նի պիլմէմք աշիքիար համագաթ տոր :

Կէ տերսին . պիլմէմք իւքսէք ագըլ սահիպի օլմաղա վէ հերասէթ ու տիրայէթէ իսպաթ վէ նիշան մը սայըլըյօր : Կէ օլուրսա օլսուն , պիլմէմքիք պաւ ոլընտա հայվանլար ըլա հարըշա չըգմագ՝ վէ օլ տէրէճէ լէրէ տէք ալազլանմագ՝ ինսանըն էլ ինտէ տէյիլ տիր :

Հագըզաթ , պիր քիմէնին տէրունի պու տէրէճէ ալազլանտըգտա՝ ֆախրէն գաֆա թուլմագ մինասի պէթսիզ տիր . պէն րաստ կէլէ հասըլ օլմա պիր մախլուգ մու ում եօխսա իտրագ սահիպի զաթը մուագղա մըն իշի՝ մի իմ տէյիւ սիւալի հիչ եերինէ գօյուպ վազիֆէ էտինմէմք՝ ինսանա էագըշմագ : Պիլմէլի իմ քի՝ պէնիմ զաթըմտա թէֆէքքիւրէ գատըր օլան զաթըր տտիսի մէզար իչինտէ պէօճէկլեր վէ գուրտլար եէյէ ճէքլէր մի . եօխսա քէնտի գապա գապուղունտան չըզըպ էօլմէզ զաթլարըն սընըֆընա՝ մը տախիլ օլաճագ :

Ըսըլ քէօքիւնէ պագարագ , ինսանըն ագըլընր պաթալ էթմէյէ գատըր օլաճագ գատար գուվէթ նէյէ մէպնի տիր . իւրէք ֆէնայըղընա : Չօգ վագըլմ վար տիր քի պիրիսի տէմիշ տիր . իմանսըզ պիր քիմսէ հեր պիր շէյի էթմէյէ հագըլը օլմագ իչիւն հիչ պիր շէյէ ինանմագ իսթէմէզ : Տին թալիմաթլարըն ուճունտա պիր թագըմ ֆարիգէի զիմէթ կէօրտիյիւ իչիւն թալիմաթըն թէֆթիշ ինտէն գաչընըր : Վարիէթինի նապըլ գագանմըլ օլտուղունուն էսրարընա իլիշմէ . պաղը մէքրուհ էյլէնճէլէրինէ կէօզ գափա . նէ գատար ինանըլմագ շէյ վար ըսա օնա ինանտըրա պիլիրսին :

Անճագ պու միսիլիւ էօմիւր կէչիրմէքտէն տէ

Ֆենա շէյ օլուր մու : Ալահըն վարդընա շիւպէ օլունտուղունտա Ալահ եօգ մու օլմուշ օլուր : Պիր քիմսէ կեօղերինի գափայըպ քենտի քենտիսինի Ալահըն էմրինէ մուղայիր իշէյէնլէր իշին թախսիս օլունան մահպուսա աթմասըլա ճիհէնէմ աղապը խաֆիֆէնմիշ մի օլուր :

Վազիֆէսիգ քիմսէ Ղ'էհէնէմ լուղէթինի իշիթ տիքտէ պըյըղը ալթընտան կիւլէր : Լաքին քեաֆֆէի ինսան գալմինին սահիհ թութուղու իթիմատը՝ պու սըռըթմագ չիւրիւաէ պիլիւր մի . Ղ'ահիլլիէ մէպնի պէն պոնա ինանմա տէմէք հալեա հայաթտա օլան պին միիօն նուֆուսուն գանմըշ վէ ինանմըշ օլտուղունտան գուվվէթի մի օլուր : Ղ'իրա ախրէթտէ մէճաղաթ վէ միւքեաֆաթ վար օլտուղու հազընա քեաֆֆէի ճիհանտա ճէմի զէմանտա պիր սիյագ իւզըն ինանմըշ տըր :

Վազիֆէսիգ քիմսէ տէյէմէգքի՝ պէն փէք էյի պիլիւր իմ քի ախրէթ պօշ լազըրսը տըր . ապա թէֆթիշ էթ մէտիճի պէօյլէ պիր մատտէնին հազընա փէք էյի պիլ մէյի նէրէտէն ալըյօր . խուսուսա քի քենտի կիպի ին սանլարըն հիսապսըզ չօզլուղու պունուն մուղայիրինի ըօրար էտիպ էփէյի գուվվէթի ըաճօնլար տա կէօստէ ըիրէր :

Տինին հալան օլտուղու , իլմի մանթըգ գափայտին ճէ թաստիգ օլմատըղը հալտէ՝ սահիհ օլտուղու իհ թիմալ տըր . վէ պու պէօյլէ օլտուղտա պագ պէն նէ չըգարըրըմ : Ինսանը հարատան վէ օնա շարթ ունօ մօս թախսիս էտէն պիր Ալահ վար օլմասը իհթիմալ տըր : Ինսանա իճրասը ֆարզ օլմագ իւզըն թէնպի հաթ վէրմիշ օլմասը իհթիմալ տըր . քի իճրասընա միւ

գիմ օլանլար արեթտէ Ալլահին աղանթինէ եագըրըր միւքեաֆաթ ալաճաքլար . վէ մուխալիֆէթ էտենէր էպետի զէվալէ կիրիֆթար օլաճաքլար : Պէօյլէ օլուն ճա օլ տախի իՏթիմալ տըր քի՝ ազիմ իւշ շան էֆէն տիմիզին վադի էթտիդի նոմօսլարը պիլմէմէք թաուատը ղըմ՝ պէնիմ պու տիւննատէն կէօջտիւքտէն սօղրա պիհատտ ու պիհիտապ սաատէթտէն մահրում գալմա մա վէ ճէզաէ տիւշմէմէ սէպէպ օլաճաք տըր , քի պու տիւննանըն էն շէտիտ սէրէնճամլարը օլ ճէզանըն պիր զայիֆ թագլիթի անճագ օլապիլիլէր : Պէօյլէ պիր մատտէյէ մէշղսւլ օլմադ՝ ագըլ զայիֆլիդի սայլըյօր : Բասթալ նամ ալիմին հտգգը եօթ մու ուտու տէմէյէ , քի պէօյլէ պիր զարայիպ մախլուգաթը նագլ էթմէյէ մինասիպ լուղէթ պուլամայօրում :

Էր հանկը թարաֆտան միւհազա օլունսա՝ այն մատտէսինտէ գոյտսըզըք ինսան ագլընա եագըլմաղ : Ենճագ խաթրըմըզա կէշիր քի պոլնուն հագգընա մախ սուսէն թէլիֆ օլունմուշ պիր քիթապ վար տըր . վէ էօյլէ պիր էյի եափըմըշ քի՝ աօրլ եափանը օն սէնէ տէն պէրի եափարղընը պօզմագ իշիւն թէր տէգըլապ՝ պաշա չըգամայօր , Պիգայտ քիմտէյէ թէքլիֆ էտէրիմ քի օլ քիթապը պիր տէֆա միւթալաա էթսին . վէ է կէր օգուտուգտան սօնրա հալեա պիգայտըղընա իֆ թիխար էտէր իոէ՝ իլլէթ պէյնինի սարմըշ . վէ իշի հէ քիմլէրէ գալմըշ տըր .

Պու մահալտէ թարիֆ օլունան քիթապ՝ Լամընէն նին Կինճէ վալիֆէտիլ Լիւ Կագգընա Էլլի իւնվանըյալ նէշը էթտիյի քիթապ տըր , քի պիզ տախի վագթըլլա :

Թերճիւմէսինէ պաշայրպ՝ տիրելու մէջսւղիւթիւն մէ-
պէսիցլէ պու անէ տէք օլ Թերճիւմէսի՞ խիթամէ էր-
տիրէմէտիք , Լամնէն պու քիթապտա հէր նէ գատար
տինսիղլէրէ գարշը չօգ կիւղէլ եաղար ըսա տա՝ պաղը
մահալէրինտէ բանդէիսդ մեղհէպի գօգուսու վէ ա-
խէր կէօնէ ֆէյլէզօֆճա զարեաթլար վար , քի Թերճիւ-
մէմիղին նիհայէթինտէ իշար վէ ուտտ օլունաճադ տրր :
Ֆրագաթ մէկքիւր Լամնէն՝ պունտան օն սէնէ գատար
ադտէմճէ պլէր ֆէյլէզօֆճա մի-սէ-վէ-սի իւնվանըյլա
իւչ ճիւտտէն իպարէթ Թէլիֆ էթտիյի քիթապլնտա՝
աղիզ քիթապլարն թարիֆ էթտիյի վէ քէնտիսինին
տախի տինճէ վազիֆէսիղլէք հադգընա կազտըղը քի-
թապտա թաատիգ էթտիյի ճէհէննէմին էպէտիլիյինի
վէ պաղը ախէր մատտէլէրի տախի ինքեար էտիպ հե-
րտիկօս սըրասընա կիրմէյի իրթիքիւպ էթմիշ վէ 1854
թարիխտէ օլ հերետիկոսլուգտա վէֆաթ էթմիշ տրր :

ԲՐՕԹՎԵԹԵՆԱԼԵՂԼՆ ԻՊԹԻՏԵՍԸ

Վ Է

Ի Լ Է Ր Ի Լ Է Մ Է Ս Ի

Մանինին իւր զուհուրունտա նէ վազըթ քի Երբե-
ղայոս Եպիսկոպոս նէվիճատ իթիգատընը տույար՝ օլ մէզ-
հէպ միւճիտինին էօլիւմիւնէ գաստ էտէր կիպի պլիբ
հայ կէօսթէրիպ՝ Մարկեղոս օնու թէպքին էտէր : Պաւ-
ղիկանշար Հայաքտանտա զուհր էթտիքլէրինտէ գե-

Պուլուրլար : Թոնդրակեցիներն եպիսկոպոսու մահպու-
օյուպ հապսընտան գաջմաղա մեծպուր օյուր : Վ ըվե-
ռին քեօյլերինն հագարլար վե տիկեր Թոնդրակեցիներն
էվլերինն երգըպ եերիլէ եէքսան էտերլէր : Հուսու սաղ
սաղ աթէշէ հագարլար : Վ է սօնրա նագլ էտէճէյիզ քի
րումար տախի քէնտի էօլքէլերինն սրղընան վե Պօկօ-
միլ վե Պուլլար իսմի ալան պաւղիկեանլարա գարշը զի-
ատէ սերտիք գուլլանըպ մեմալքինտէն չօգմաղա մեծ-
պուր էթտիլէր . վե Լալիժուա իսմիյլէ Եւրորատա թեօ-
րէտիքլէրինտէ՝ պունլարը քիւլլիէն տիւննա իւզէրինտէն
գալուրըմագ իչիւն ասքեր տէվշերիպ աստէթա ճէնի աչ-
մագ եօյունա կիրիտի :

Պու քէյիթիթիեր պազըլարընն ագընտ զըտ կէլիպ
տէրլէր . իթիգատ իչիւն քիշիյի թագիիզ էթմէք բար-
բարուպուգ տէյիլ մի , էկեր հանքշ իթիգատտա ըսալաթ
նէ գապահաթլարը վար , ալտանմըշաք . վե սաֆտէ-
րուն պուլունուպ ալտանանլարը աթէշէ հագմագ հա-
խուտ գրլըճտան կէշիրմէք եախուտ աննլարընա գըզըն
տէմիրիլէ թիլքի տամղասը վուրուպ միւտտէթի էօմիւր-
լէրինտէ րէզիլ պէտնամ էթմէք ինսաֆ մը տըր . պէօյլե-
լէրի լազըրտըլըլա վե ուճօն ուլա վե իսպաթ ըլա
գանտըրմագ տահա էյի տէյիլ մի : Վ է պունու սեյ-
լէյէլէր պու տիւրլիւ էօզիւրլէրիյլէ եկեղեցիի այըզլա-
մագ մերամբնտա տըրլար :

Լաքին եկեղեցիինն հերետիկոսլարա գարշը ճէպր
գուլլանմաղա հիչ պիր վաղթ ճէվազ վերտիյի եօգ
տուր , վե եկեղեցականլարըն հեր էթտիյի՝ եկեղեցիինն
էթտիյի տէյիլ տիր : Վ է հիչ պիր վագթ՝ քէնտի հա-
յինտէ օյուպ Ֆէյլէսօֆ Թարիքիյլէ եկեղեցի իչիւնաէ
ճէնի մէվհէպ իճատ էտէնէ տիւննա վիճէ միւլգոյլգա օ

լունմուշ տէյիւ տիր . եկեղեցինն քէնտի էվատարընք
 եէնի մեղհէպլէրինտէն վէ իթիգատարընտան սագընտըն
 մագ իչիւն պաշգա եօլու վար տըր . ժողովքուլա օլ ի
 թիգատըր թէֆթիչէ ալըր . վէ գաաիմտէն պերու ճէմի
 քրիստոննեալարտոն մագպուլ թութուլան իթիգատա
 մուղայիր պսւլտուգտա՝ օլ իթիգատըն միւճիտինի վէ
 թէվապիսինի քրիստոննեալար կիւրիւհինտէն իխրաճ է
 տեր . վէ իթաաթլը քրիստոննեալարա՝ եջլէլէրին տինի
 եկեղեցինն մագպուլու օլմատըղընր աուլուրուպ՝ օնլա
 ըլլա իխթիլադ էթմէք վէ սէլամ աախի վէրմէք
 սըմարլար . վէ պունա Բահադըանդ տէրլէր՝ . եկեղեցի

1. Լքսերի Եւրոքանըն ախմէրինտէն պազըլարը .
 քի տինճէ մատտէլէրէ ապա մալիմաթլարը օլմատը
 ղընա պագմայլու եկեղեցի նիգամընա տա գաղղըշըրլար .
 Բանագըանքը տախի եկեղեցիէ չօգ կէօրմիւշլէր . վէ
 նէ գատար իշիտիրլէր քի պիր եպիսկոպոս պիրինին գա
 պահաթընր պուլուպ Բանագընլ էթմիշ , անիտէ չաղ
 ըրլմաղա պաշարլար . նէ տէմէք օլսունս Եւսապիս
 Գաթ տա ըզ , տահա պու գապալըգլար վէ պու Բար
 քարոսլուքլար սիւրէճէք մի . վէ իսթէրլէր քի տիւն
 եափի հիւքիւմէթ նուֆուզու իչէ կիրիպ պու Բա
 նադըանդ հիւքիւնիւ եպիսկոպոսլարտան գալտըրսըն .
 Եւսայիպ շէյ . պիր ատամ չըգըպ պէնիմ ֆիքրիմ թէիս
 աննար վէ թէրս աննատըրսա , եախուտ պէնիմ ատըմը
 րա պէնիմ Բաղի օլմայաճաղըմ պիր շէյ էտեր իսէ , օլ
 քիմսէնին մէջլէտիղի եախուտ էթտիյի շէյ պէնիմ
 ֆիքրիմէ վէ Բէիմէ մուղայիր աիր տէյիւ իլան էթ
 մէսի տէ օլ Եւսապիս Դար տէտիքլէրի տէվէթլիւ
 եաաագ էթմիշ մի . վէ պու պանա եասագ օլմատըղ
 չալտէ՝ եկեղեցիէ նաաըլ եաաագ օլմուշ օլսըր . Ութան

Տիչ պիր վագթ Տերնտիկոսլարս գարշո պունտան զիւ-
տե մուսմէլէ էթմէյէ ճէվագ վերմիշ տէյիլ տիր: Եկի-
ղեցի թէվարիխնէ աշնա օլանլար պունու Տէր վագթըն
Տերնտիկոսլարը իչիւն էսքի վէ եէնի քիթապլարտան
թաստիգ էտէ պիլիլիէր:

Լաքին պիր թագըմ Տերնտիկոսլար վար տըրլար քի՝
իթիգատլարը եա բօլիթիքոյա տայիր եախուտ ամէլիէ-
թէ միւթաալիգ օլուպ ֆէսատա պախ օլուրլար վէ նա-
սըն բահածըն պօզարլար: Եճէմլէր իլէ Զումմա տէվ-
լէթինին խուսուձթլէրի էսնալարընտա՝ Սանի աճէմիւ-
թանտան Զումմա այալէթի սընըրընա կէչիպ էօյլէ պիր
վագ էթմէյէ էլ վուրուր քի՝ աճէմլէրին Օէրտիւշը նամ
ալիմէրինին իՏտաս էթտիյի Մազտէքի տէնիլէն մէզ-
հէպէ զայէթ եագըն պուլունմասընտան պիթթապիի
թահմին օլունա պիլիլի քի իթիգատ ճիհէթիլլէ Եճէմ
տէվլէթինէ թարաֆտար փէյտահ էտիպ Զումմա տէվլէ-
թինին քրիստոնեալարըն իչինէ իխթիլալ պրագմազդոս տա՝
տէվլէթ իչինտէ տիւշմանա մէյիլլի կիպի շիւպհէլի կէօս-
թերիպ պաշարընը պէլայա օղրաթմաղա թային իտի:
Երքեղայոս իլք աղըզ պունուն իչիւն հիտտէթլէնմիշ օ-
լուր: վէ էկէր օնուն հիտտէթի: վէ Սանինին թէլէ-
ֆինէ գաստը պու սէպէպէ մէպնի օլմայլալ եկեղեցի
թալիմաթը միւճիւպինճէ օլա ըտը՝ եկեղեցական սընը-
ֆընտան խարիճ օլան Սարկեղոսուն սէօզիւնէ միւսէմ-
մա էտիպ մերամընտան վագ կէչմէզ իտի:

Հաթտա Բարոնիոսուն նագլի միւճիւպինճէ՝ քրիս-

մամ տէմէյէ քի՝ պունու աննայաճագ գատար օլլուսա-
տըրէալ Գարըն փէյտահ էթտիյի ըշըղա նայլ օլամա-
մըշըմ: վէ օլմաղա տա նիէթիմ եօզ:

տոննալարա աղիմ խուսուսեթ էտիպ քիւլլէն տիւննա-
տան գալտորմաղա զայրէթ էտէն Վիոկղնտիանոս Հռո-
մա իմբերաթօրու թարափընտան Լ. ֆրիքա մուհաֆրզը
կէօնտերիլէն Յուլիանոս, աճէմ թարափլարընտան կէլ-
մէ Սանիքիցի տէնիլէն մէղճկպտարլար տիւլլիւ գապա-
հաթլարտա պուլունուպ այալէթի ալթ իւստ էտէյօրլար
վէ ահալի պէլտէյի ազիմ ֆէսաուա վերիյօրլար տէյիւ
իմբերաթօրա թագրի կէօնտերիպ, մէգքիւր իմբերա-
թօր տախի քէնտի մէսնէտտաշը օյան Սաքսիմիանոս
ուլա պիլլիքտէ՝ թարիխի իսէվլինն 290 սէնէսինտէ ֆեր-
ման էթտի քի, պու Սանիքիցիէրէ պաշ օյանլար քէն-
տի մէքրուհ վէ միւֆսիտ քիթապլարըլա աթէշէ աթ-
տըրլսընլար. վէ թէմսպիլէրինտէ զէնկին քիմսէ վար-
ըսա մալի միլիյէ ալընսըն վէ քէնտիլէրի մատէնաթ
խըղմէթլէրինէ կէօնտերիլինլէր, վէ պայաղըլարը տա
գաթլ օլունսուլար: Պու ֆէրմանըն հիւքմիւ իւզ սէ-
նէտէն զիտտէ սիւրտիւ. հալիս սուրը Օգոստինոսու
կիւնիւնտէ, քի 430 տա վէֆաթ էթմիշ տիր, պունլա-
րըն ճէմաթմկնահ լիէյտահ էթմէլէրի էսքի պիր ֆեր-
ման հիւքմիւլլէ մէն օլունմուշ ուտու: Բիւշիւք թիւ-
ըգոս իմբերաթօր, քի քրիստոննայ օլտուղու ամմէնին
մալլիւմիւ տիւր, պունլարըն այզըըր գապահաթլարա
միւթ էճասիր օլտուղլարընր գանունամէսինտէ ալնանէն
իշար էթմիշ տիր: Պիրինճի Վաղենտինիանոս իմբերա-
թօր հեր տիւլլիւ հերետիկոսլարա թամ սերպէօտիէթ
վէրմիշ, վէ տին ֆարզը իշիւն տիւննալիճէ ճէգա եա
խուտ ճէֆա մինպատտ ճաիղ կէօրմէմիշ իտի. 378
թարիխտէ ֆերման չըգարտը քի Սանիքիցիլէրին ետ-
լէրինտէ օյան ճէմի մահալէր միրիէ զապլթ օլունսու-
լար, վէ մէղճէպլէրինի էյրէթմէյէ թային օլունան քիմ,

սէլեր շիտանթլէ՝ թէտիպ պունսունլար : Պրատիանսս
 իմրերաթօր 379 տա նէշր էթտիյի ֆերմանըյա ճէմի
 հերետիկոսլարն այն իճրալարնա միւսատէիլէ բուխ
 սաթ վերիպ պու բուխսաթտան վէ իմթիազտան տիշա
 րը պրազըր կալնըզ Մանիքեցիլերի վէ Փոտիսնան վէ
 Նէնոմնան տէնիլէն հերետիկոսլարը . տէյիլ եկեղեցիէ
 մուղայիր տին թաշտըզլարը իչիւն , իլա նասա ֆէսատ
 պրազմաղա մէյիլն օլմալարը իչիւն : Պէոյիւք թոնոգոս
 իսրերաթօր՝ 381 թարիստէ՝ սյրըճա Մանիքեցիլեր հազ
 գընա պիր ֆերման չոգարըպ՝ պու մեզհէպէ եէլթէնէն
 լերի բըսվայ վէ ըոզսըզ վէ չափիլն սրոասընա գօր . վէ
 էսր էտեր քի վասիէթլերի մէսմու վէ մազպուլ թու
 թուլմասըն . վէ փէտեր ու վալիտէլերինն մալէրի մի
 րաս շարթըյա պունլարա ինթիգալ օլունմասըն : Պէ
 տէվրի սէնէսինտէ պու ֆերմանըն էմրինն թէքիտինի
 հափի տիկեր պիր ֆերման նէշր էյլէյիպ՝ շունու տախի
 իլավէ էտեր քի՝ մապէյնլէրինտէ զէքի վէ սօֆու իթի
 պարընտա օլանլար էյի տըգգաթըլա արանսընլար . վէ
 պուլունանլարը գաթլ օլունսունլար : Պու զէքի վէ սօ
 ֆու տէտիքլերի՝ ագտէմճէ զիքր օլունան միւնթէխապ
 սընրֆըր օլտուղու աշիքիար տըր . չիւն պունլար զահի
 րան թէմիզ ատամլար կէօրիւնիւպ զիատէ իթիպար սպ
 հիպի իտիլեր . սէօղլերի թէսիրլն օլուպ՝ ֆէսատ չոգար
 մաղա գուտրէթլերի ախէրտէն դիատէ իտի : Իքինճի
 Ղադիստինիանոս իմրերաթօր , քի հալիմ վէ հալիմ պիր
 քիմսէ իտի , կէօրիւնիւրէ կէօրէ պունլարն գաթլն
 քէնտի մէշրէպլինէ մուղայիր կէլիպ , լաքին էհլի ֆէսատ
 վէ գարըշտըրըճը քիմսէլեր օլտուղունու պիլերէք տէվ
 լէթինի ֆէսատտան հըֆզ էթմէյի զիմմէթ սայարագ
 389 տա ֆերման չոգարը քի սանիքեցիլեր Նոմա

տեվեթի Էօհեթինտէ օլան ճէմի այալէթլէրտէն . վէ ա-
լէլ խուսուս մագարը հիւքիւմէթի օլան Հռոմա շէհ-
րինտէն իխրաճ վէ նէֆ օլուսնլար . Ոսորիոս իմէրա-
թօր 399 թարիխտէ՝ պուսնլարն ճէմաթընը մէն էտէն
ֆերմանը թէճտիտ էտիպ՝ էմր էթտի քի Մանիքեցիլէր
էլէ կէչտիքտէ շէտիտ թէտիպ օլուսնուսնլար . Վէ
407 տէքի ֆերմանընտա պուսնլարը տէվլէթ խայընը
սայըպ՝ մալլէրի միրիէ ալընմասընը էմր էթտի : Իւ-
չիւնճիւ Վաղէնտինիանոս 425 թարիխտէ էմր էթտի
Էալընրզ Մանիքեցիլէր իչիւն քի՝ ճէմի շէհրլէրտէն վէ
էթրաֆլարտան , վէ ալէլ խուսուս Հռոմա շէհրինտէն
վէ ճիվարընտան գօվուսուսնլար : Քիւչիւք Քիւսուդոս
հերետիկոսարա տիւրլիւ ճէզալար թախսիո էտէր 428
թարիխտէ նէչը էթտիյի ֆերմանընտա . հէր պիր հե-
րետիկոսուղուն չըգարապիլէճէղի ֆէսատա կէօրէ ճէ-
զանըն շիտտէթինի արթըրարագ , վէ ճիւմլէսինտէն
աղըր ճէզայը Մանիքեցիլէրէ թախսիո էտէր : Հէհր-
լէր իչինտէ միւթէմէքիւն օլա պիլմէյի սալթ պուսնլարա
Էասագ էտէր : 445 թարիխտէ Հռոմա շէհրինտէ միւ-
թէմէքիւն Մանիքեցիլէր պուլընուպ՝ Վաղէնտինիա-
նոս իմէրաթոր էսկի ֆերմանլարը թէճտիտ էթմէք մի-
նասիպ կէօրտիւ . վէ պու ֆերմանտա էմր էթտի
քի՝ քօնդրադդօ մուգավէլէլէրի մագպուլ սայըլմասըն .
պիրիյլէ տավա էթտիքլէրինտէ տավալարը թուլթուլ-
մասըն . հիչ պիր խըզմէթտէ գուլլանըլմասընլար . վէ
պիրինին Մանիքեցի մէզհէպինէ թապի օլուսնուսնու
պիլէն հիւքիւմէթ վէ զապիթան թարաֆընա խապէր
վէրսին .

Պու ճիւսլէտէն աշիքեար կէօրինիւր քի՝ պուսնլա-
րն ֆէսատը տէվլէթճէյէ վէ բօլիթիքայէ սօգուսնուր :

օլտուղու իջին ճէմի մատտէյէ վուգուֆ օլան իմէրա-
 թ օրլար . կերէք Վրտիկոտիանոս վէ Վաքսիմիանոս կի-
 պի տին տիւշմանլարը . կերէք Վրատիանոս վէ պէցիւք
 վէ քիւշիւք Ռէնդոսլար կիպի քրիստոնէալար՝ պունշա-
 րըն տէֆինէ զայրէթ էտէրլէր . վէ առա կէօրիւնմէգ
 քի պունշարը պու միսիլիւ Ֆերման չըգարմաղա թէշ
 վիք էտէն եկեղեցականլար օլտուն . Եկեղեցական ինտիւ
 տէ՝ եկեղեցի իթիգատընա մուղայիր իթիգատէ թապի
 օլանլար Ճիւմէտի պիր տիրլէր . նէ՞ իջին հէր ճինս հե-
 րետիկոսլարըն իջինտէն եալընըղ Վանիքեցիլէրէ պու
 գատար խասիմ օլտունլար : Պէցիւք Ռէնդոս իմէրա-
 թօրուն կիւնիւնտէ վէ օնուն հիւքմիւ ալթընտա փէք
 չօգ տիւրլիւ հերետիկոսլար վար ըտը . նէ՞ իջին կերէք
 քէնտի սէլէֆի Վրատիանոս եալընըղ Վանիքեցիլէրէ վէ
 միտինեանլարա վէ Լշնամանլարա գարշը , վէ կերէք
 քէնտիսի սալթ Վանիքեցիլէրէ գարշը Ֆերման չըգար-
 սըն : Վէ Լռոմատա Վանիքեցի պուլունտուղունու Լը-
 ոմա բարը Ե . Իէոն՝ Վաղենտինիանոս իմէրաթօրա
 խապեր վերմիշ իքէն , նէ՞ իջին պու տախի քէնտի ֆեր-
 մանընտա՝ պիրինին Վանիքեցի օլտուղունու տույան քիմ
 սէ բարա խապեր վերսին , օ պիղէ տույուրուր տէմէգ .
 հիւքիւմէթ վէ զապիթան թարաֆընա խապեր վերսին
 տէր : Պէլլէ քի՝ մէգքիւր իմէրաթօր էյի պիլեր իտի
 քի պէցյէ հերետիկոսլարը տիւնետվիճէ հիւքիւմէթէ
 խապեր վերմէք եկեղեցականլարըն միմուրիէթ ինտէն խա-
 րիճ տիր , օնլար՝ նասլլ քի ագտէմ սէցյէտիք , ճէմիա-
 թը հերետիկոս շէրրինտէն սաղընաթըմագ իջին պաշգա
 եօլ գուլանրուր . էհլի Ֆէսատլարը պուլմագ վէ թէ-
 տիպ էյլէմէք զապիթան իշի տիր : Իէոն բարանըն՝ կիւ-
 նիւնտէ Վանիքեցիլէր զահիրան ուղղափառըղ հիւքիւ

կլօ թերթիք ուղղափառ իշխան կիցէնսիւնէր վէ
 թանըմագար օրտուղւ լշին՝ պունլարն լագիւնտն
 պիրփէստտ չըգաղը Տպտէ ուղղափառ փապ օրուն
 մագլղէ պէքի տէ քէտէրէ օղրամագ իՏթիմալի վաբ
 րաը ԷնունԷլշին՝ ուղղափառ ճէմաթը լշինտէ կիգ
 լինմիշ Եննիքիցի պուլունտուղընու Տիւքիւմէթ թա
 րաշընախապէր վերմք փաբը օլմուշ ուտու : Տէմի ԷՏի
 փէստտ Տերետիկոսյարա գարշը օրան ճէվր ու ճէֆա ,
 Տալա Կապապնաթիւն (թէֆթիշի տին) իսմիլէ
 սոն վաղլ թլարտա իՏտաս օլուպ՝ էյէ կիշին Տերետիկոս
 լարը աթէշէ Կաղմաղա Տիւքմ էտէն տիգանի մախսուսէ՝
 տիննապի Տիւքիւմ թլէրին իճատը օլտուղընա պիր իս
 պաթ պու տուր քի՝ Էռոմա շէՏրինտէ , քի Եկիղիցա
 Կան պիր Տիւքիւմէթ տիր . Տիշ պիր վաղթ պու միսիւ
 լիւ Տերետիկոսյարը աթէշէ աթմաղա Տիւքմ էտէր տի
 վան օլմուշ տէյիլ տիր :

Հ Ի Ք Ե Ս Յ Ի

Փ Ի Լ Ի Բ Վ Է Լ Լ Ո Ւ Ի Բ Ը Է

II

Մենասիպէթ սիգ աշնարգ :

Իքի աՏպապըրտ պիր տէֆա Վ Էնսան բանայըրըն
 տա պուլունտում . . . տէյերէք Տիլիք լաֆա պաշա
 աը :

ԻՏթիմալ քի պու սէօՏպէթի Էտէն Կիլիք քիմ

օրուղունու օգույանլար մրագ էտերլեր : Պու՝ հէ-
քիմիք թալէպէրինտէն օլուպ իւչ սենէտէն պերու իլ-
մի թըպա եւլթէնիւր իտի տէմէմիզտէ՝ թաճիքնա սիննի
ներէլերտէ օլտուղու տա աննաշըլըր . վէ պունու նա-
զըլ էթտիյի ասիրտէ օլ ճիգարտա քէնաի ահպապլա-
րընըն պիւրիյիլէ՝ հապալը զայէթ լաթիֆ պուլուպ կէ-
ղինմէքտէ իտի . զանն էտերիմ ահպապընըն իսմի լան
վէ սենաթը մէտտաս ըտը : Ֆիլիւրտէ եիրմի գատար
թուաֆ մէնգըպէլեր վար . վէ լան՝ օնուն նագլիէթ-
լէրինի տիյնէմէք իչիւն զանն էտերսին պիւթիւն պիւ-
թիւնէ գուլագ քէսիլմիշ : Օլարա ըտը քի ֆիլիւր
մէնգըպէէ պաշալըպ տէտի .

« Իքի ահպապ ըլտ պիր տէֆա Վէնսան րանա-
լըրընտա պուլունտում . կէչէն սենէ հէմէն պու մէվ
սիմտէ իտի : Բալտպալըզ օլ գատար չօղ ուտու քի՝
եիրմի գատար լօգանտայա կիրալք չըգտըզ , եէյէճէք
պիր շէյ պուլամտըզ . լսքին լազըմընտան զիատէ իչ-
տիք : Էջրապ հէր նէ գատար ֆէնա օլտա՝ պանա
պիր ֆերասիէթ վէ պիր սերպէստիէթ կէթիւրիւր ,
չէյլէ քի՝ պիրինին իւզիւնէ պագըպ պիր չիֆթ տէ
սէօհպէթ սէյլէտիյիմ կիպի օլ քիմնէ անիտէ պանա
մէճուր օլուր կիպի զանն էտիպ՝ եօլտա կէօրտիւք-
լէրիմտէն պանա խօշ կէօրիւնէնլերին զիատէճէ հազը-
նընտան կէչէր իտիմ . վէ տողրուսունու սէյլէմէլի եա ,
պու թարպ կէչիլիմ հէր վագըթ առէպսիղիքտէն հա-
լի օլմազ ըտը : Պունուն ուլա չօղ վագըթ պաշըմա
կէլէճէք պէլալը կիւճպէլա սափուշտուրուր ուտում .
զիրա պէնիմ կէզմէմին թափըլ ֆաթիլնա սահապլարը-
նըն կէօրիւնէ խօշ կէօրիւնմէզ իտի :

« Պու հաւտէ վէ պու ապըլտա կէզլեր իքէն՝ պիր

առէլէ իլէ գօլթուգ գօլթուգ կիրմիչ կեղմէքտէ վէ
մուհապպէթ իլէ սեօհպէթ էթմէքտէ պիր կենճ գարը
կեօրտիւմ : Պու գարըյը էվվէլ տէ թանըը ըտըմ . պիր
աղ սապըը էտէր իսէն՝ նէ՝ մինասի պէթիլէ օլտուղը
նու տա սէօյլէրիմ : Պունու կեօրտիւլիւմտէ խաթըմա
կէշիւշ էյի վազթյարըմ կէլմէլի իտի . չօճսւգլըղոււմ
տա կիւնասըղ վէ գապահաթսըղ խօշճա էյլէնտիքլէ
ըիմի զիքր էթմէլի իտիմ . լաքին թարիֆ էթտիյիմ իշլի
պուխարը գաֆամը վուրմուշ . պէօյլէ մինասիպէթլի
շէյլէրի տիւշնէնէյէ վագըթ մը գալըր : Տիվանէլիք
պէնի պիւրիւմիւշ . աճէմի չարկըն թափըը թուլթարագ՝
վէ կէօյա քի ճէմի ճիհան պանա պէլի տէմէյէ պօրճ
լու տուր կիպի պանա էագըլմաղ պիր քիպրիէթ թագը
նարագ , գօլթուղունա կիրմիչ քիմսէյի տէ կեօրմէ գկիպի
ասլա վագիֆէ էտինմէյէրէք . օ՛ Ղուիգ , մաշալլահ
սէն տէ պուրտա՞ մը ըմըլ սըն տէտիմ . էյ . նէ՝ եափա
յօրսուն պագալըմ . նէրտէ սին . տայմա փարիզտէ՞ սին :
Գարըճըգ գըգարտը . պէն օնուն գըգարմասընա էվվէլ
տէն թարիֆ էթտիյիմ կիպի մանա վէրտիմ . պիրինէ
պիր սէօղ աթմամ օնու պանա մէճպուր էթմէյէ քիւ
ֆայէթ էտէր տէյիւ զանն էթտիյիմէ պիր իսպաթ
թուլթոււմ : Գըգարմադընտա տիլի տօլաշարագ կիւ
պի էվէտ տէտի . վէ եանընտսքինի կէօստէրէրէք՝ էՏլի
օլտուղունու քիպսրանն աննաթտը : Օնուն օլ թափ
ընաան պէն քէնտիմի քիպարլանմըլ զանն էտէրէք ֆագըր
ամէլէյի պաշտան աշտղըյա պիր պագըլըյա սիւզիւպ՝
հա՛ տէտիմ ֆարգընտա տէյիլ իտիմ . վէ էՏլինէ ճէ
վապ էթտիմ . մաշալլահ . չէլէպի մէշրէպ պիր գա
ըըճըղըն վար : Օլ առամը պու սեօհպէթլէրիմտէն
խըրս օլ գատար պիւրիւմիւշ քի՛ կէօղէրի աթէնէ

տէօնմուշ . զանն էտէրսին ետէրինտէն սըջըրայօր ուտու .
լաքին քիմլին վազիֆէտի : Լուիդէ տէտիմ . էյ րահաթ
մը սըն . կէօյտ քի սնուն րահաթը վէ րահաթսըղը
ղը պանա րահի պիր շէյ օլա : Լուիզ չօդ րահաթ ըմ
տէյի ճէվապ վէրէրէք տահա գիատէ է լինին, գօլթու
ղունա կիրտի : Աօդ էյի՝ տէտիմ . սնճագ սանա պիր
վէճճիլէ լաղըմ օլուրսամ ետրի քի պիլերսին ա : Վէ էլ
իլէն՝ հօջա գալըն կիպի պիր իշարէթ էտէրէք գա
րընըն էհլինէ քէնտի քի էլիմտէն իշ կէլիր պիր ատամ
ըմ կիպի եութտուրտում տէյիւ իֆթիխար ըլա օն
տան սավուշտում : Կէրէք թավըմտան վէ կէրէք սեօգ
լէրիմտէն հանըմտաքի ահպապլարըմ մութլագա էօյլէ
զանն էթմէլի իտիլէր՝քի օլ դարըյըլա պիլիմ պաշկա իւզ
տէն պիր աշնսլըմըզ վար . վէ տօղուսունուս սեօյ
լէյիմ . պէնիմ տէ ֆիքրիմ պիր փարչա օնլարա էօյլէ
զանն էթտիրմէք իտի : Պու էթտիյիմ՝ օլ գարը հազ
գընա ֆիքրիմտէ պիր ֆէնալըգ օլմատըղը իշին զարար
սըղ պիր շէյ կէօրիւնտիւ պանա . նասը քի չօգլարը
նա տա՝ իճթիմալ քի կէօրիւնսին . նէ աղըր վէ աֆվը
միւշկիւլ կիւնահա տիւշմիւշ օլտուղըմուն ապա ֆար
գընտա օլմայարագ էլիմէ կիթտիմ . րահաթ ույգու
յա եաթտում . վէ պու զամիր րահաթըղը պէնտէ պիր
գաչ այ սիւրտիւ . օլ կիւնքի վուգուաթը խաթրմա տա
կէթիլմէղ իտիմ . անճագ պէօյլէ պիր մինասիպէթսիզ
աշնալըգտան զուհր էտէն քէթիլիւքլէրի սօնրատան
տույտում ուսա՝ թաճիւպ էթտիմ քի պիր հալ խաթր
սօրմատան տա պէօյլէ էվ երգըմը օլուր մու ումուշ .
գապահաթըմը թանըտում . վէ զամիրիմ պանա ճէլլատ
օլուպ պէնի էօրսէլէմէյէ պաշլատը :

ՊՕՂՄԵՆԷ ԷՕՐՄԻՐԻՐ

Պունտան ադաւազ չօճուղարա մախաւս ոլան պիտի
իլլեթին տեւաւը վէ չարեան իւղերինէ թափալլին՝ եւալ
տըղըմը՝ ճերիտեմիցի օգույան արըն պաղըսընա մազ
պուլէ կէշիւ, պաղէն տիկեր իլլեթլերին իւղերինէ տա
խի ետղմամըղը մաթլուպ էթմլերինէ մեպնի պու տէ
ֆա՝ կինէ էքսերի չօճուղարա թեպէլէչ ոլան պօղմա
ճա տէնմէյիլէ մարուֆ էքսիւրիւրիւն հաղղըմա Մ
Քօղէնին ետղըղընը թերճիւմէ էլթա ր :

Տեօրա իւղ սէնեւէն պերու ֆաանսատա մահալ պէ
մահալ զուհր էտիւպ էքսեր մահալերաէ շիտաթիմ պու
լան՝ քէնաթի շիտալարընճա քօչլէ՝ աւնիլէն իլլեթ՝ պիտի
նեվ կէօքլուս նեվաղիլի տիր : Ապլերիօլա նամ պիր էս
քի Տէքիմ պու իլլեթ է ֆաանսըղճա քօչլէ՝ աւնիլէ
սեպէպ օնու գօր քի՝ պունա թու թուլանլարըն պաղըսա
քօչլէ՝ ին տէտիքլերի պաղըղը կէշիւրիլէր իմիչ : վէ
պէօլէ պիր աւթեթ՝ Տէր ճինս էքսիւրիւր իշիւն վէ պէ
րապլերինճէ էքսիւրիւր ոլան իլլեթլեր իշիւն էյի տիր :
Մարբուս նամ պիր տիկեր էքսի Տէքիմ՝ պու իլլեթէ
կէլինճիլի շիշէյինի իլաճ գէրմլերինտէն պու իսիմ գօն
մուշ դանն էտեր : զիրա ֆաանսըղար կէլինճիլի շիշէյի
նէ քօչլէ քօ տերլեր : Պու իլաճ պօղմաճա էքսիւրիւր
ֆայտիլի իսէ տէ՝ տիւեր իտաթլէլէքլերէ տաթի գուլա
նըլըր օլաուղը իշիւն այրըճա պու իլլեթ իսիլինի օլ ի
լաճտան ալմըլ տէմէք վէք մինաթիպէթլի կէօքլանմը :
Պէ շիւն խօրօղա ֆաանսըղ լիսանընճա քօչ տէնիլ : վէ
պու իլլեթէ միւպթէլա օլաւաք էքսիւրաթիլերինէ՝
ալ խօրօղ սէթի կիլիլի սեւ չսգարըղըլար : պաղըլարը պու

Նուն իշխան իլէթի մեղքերս Դժգոյն իմի իմլադ օ-
լունմուշ զանն էտըլեր : Այն վէ մաղամ ֆերքի պա-
սընտա դաղնայար դիատէճէ մահիր տիրեր , սնճադ
պսւնլար պու եօքսիւրիւյին խօրօղ սէսինն պէնդէր-
լի յինի ֆերք էտէմէյիպ — թօստէ ազիննա — իսիմ դօ-
մուշար , քի մերքեպ եօքսիւրիւյի տէմէք տիր : Այն-
ճադ դիատէ չէլէպիմէշոէպ դաղնայար պու իսիմտէ
չիքրինիք կէօրիւպ — բերթնուսէ — շէաիտ եօքսիւրիւք
տէմիշէր , քի լսթին միւլ լիֆէրտէն Աննքա նամ ա-
րիմ , պէլքի միզաճը նէվազիլէ չօդճա մէյիլին վէ սըղ-
ճա եօքսիւրիւք օլտուղունտան — բերթնուսիս — իսիմի
գուլանմըշ օլուպ մէգքիւր թաշնանճա լուղէթի տաիս
օնտան չըգմա տըր : Այն իլէթին հազդինա պու իսիմ
ույմադ , զիրա եօքսիւրիւք պիր տիւպիյէ տէյիլ տիր :
Երյէ օլմադ սա՝ խասթէ ազ վադթըն իշինտէ եօլիւր :
Այն տեր II . Քօդէն . շու իսիմէրին պիրինի մինա-
ռիպ կէօրիւր իւմ . — քադառ . քօնվիւլիֆ — , սինիւ-
լէրի սիլքէն նէվազիլ . — թու քօնվիւլիֆ — , սինիւ-
լէրի սիլքէն եօքսիւրիւք . — թու սիւֆիքօքանդ — ,
պօղըճու եօքսիւրիւք . վէ ճիւմէսինտէն զիատէ — թու
պլէօ — , մալի հախուտ մօռ եօքսիւրիւք . (հայճատա
չօդ ներլէրտէ կապուտ հազ տերլէր , քի օ տէմէք տիր .
վէ II) . Քօդէսին պունու պիլմէյերէք ախէր իսիմէրտէն
զիատէ պու իսիմ մինասիպ կէօրմէսի՝ պու իլէթէ Էվ-
վէլ պու իսիմ վերէն հայլարըն հէթմաճէ մահարէթինէ
պիր նէվ շէհատէթ օլմասը իշինն (թուհաթ տըր) . զիրա
պու իլէթէ թութուլան զապալլը չօճուգլարըն իւզլէրի
շիշէր վէ մօռալըր : Այն իլէթին թարիֆի պու տուր ,
քի սինիւլէրի սիլքինէրէք նէօվալէթիլէ զուհր էտէր
պիր եօքսիւրիւք տիր , վէ թութուղունտա՝ խասթէ

Նեֆէս ալա պիլմէք իշին շամաթալըա սօլուր . վէ սօն
րա աղըր վէ զահթիլէ սօլուղունու իշերի չէքտիղինտէ
պիր խըթըլթը տախի իշիտիլիր . վէ նիհայէթինտէ թէլ
թէլ էօզլիւ պիր պալղամ տիշարը վերիր : Պու թարիֆ
հէր նէ գատար ուղուն կէօրինիւրսէ տէ՝ իլլէթին ա-
լամէթլերինէ պագարագ պունտան գըսասընը պուլա-
մատըր :

1. Սէպէպ ու սիրաալը : Պու էօքսիւրիւք ա-
խէր էօքսիւրիւքլէր կիպի՝ սօղուգ ալմատան եսխուտ
եէյէճէքտէ վէ իշէճէքտէ պիր գուսուր էֆմէքտէն կէլ
մէզ . Սէպէպի՝ հալանըն պիր հալէթի մախսուսէսինէ
մէնսուպտուր . զիրա էքսէրի պիր մէմլէքէթտէ չօղլարը-
նը պիրտէն թուրթար . վէ պուլաշըգ ըսա տա՝ հէր չօ-
ճուգա պիր սիյագ իւզըն պուլաշմալ : Լքսէրի նազիք
վէ գայիֆ միզաճ չօճուգլարը թուրթար . լաքին սըրա-
ճայա մէյիլի վէ ճիւզի վիճուտլիճէ չօճուգլարտա վէ
պէնզի կիւզէլ րէնկլի օլանլարտա ազ օլուր . գանը կիւմ
րահ վէ էթի սըգը օլանլարտա տահա ազ օլուր : Պուն-
տան պիր ազ վագըթ ագտէմ Փարիլտէ բնալն չօճուգ-
լար խասթէխանէսինէ՝ պու ճինս էօքսիւրիւյէ թուրթու-
մուշ պիր չօճուգ կէթիրտիլէր . խասթէխանէտէ պունս
տանագտէմ պու ճինս խասթէ կօղ ուտու . անճագ ազ
վագթոն իշինտէ սայքի ճիւմլէսի տէ պու իլլէթէ թու-
թուրտուլար . զիրա օլ խասթէխանէտէ թիմար օլունան
չօճուգլարըն ճիւմլէսի (իլլէթլերին իգթիղասընտան)
գաիֆ գալմագ թէրթիպլինտէ տիրլէր . վէ պու իլլէթէ
զիւտէ խթիտատ՝ գաիֆլէրտէ օլուր : Լխէր խասթէ-
լիքտէն շիֆա պուլմագ իշին օրայա կէօնտէրիլէն չօ-
ճուգլարըն իւզլերինէ պու խասթէլիլին տէ կէլմէսի պիր
պէլա ըտը . լաքին ճիւմլէսի շիֆա պուլմագ օրզըն՝ եէնի

Ֆէլէնէրէ պու իլէթ պուլաշմանաղա պաշատը : Չօ-
ճուգլարըն պու էօքսիւրիւյէ իսթիտատը 1 հաշնտան
7 հաշնատագ սիւրէր . լաքին 1 հաշնը հէնիւզ տօլ-
տուրան չօճուզլարտա տախի զուհը էթմէսի նատիր ի-
սէ տէ՝ վուզուի վար տըր , 6 պլըզտան քիւչիւքլէրէ
զուհը էթմէսի զիատէ նատիտէ տիր : 7 հաշնը կէչի-
քէնէր տախի պու իլէթտէն թէքմիլէն գուրթուլմուշ
սայըլմագար : Պուլաշըք իլէթլէրին չօղու կիպի պու
տախի պիր թութուղունու պիր տախի թութմաղ :

2. Ելաթէի : Տէրէճէ : Պօղմաճա էօքսիւրիւյիւն
տէվամը իւչ տէրէճէյէ թագսիմ օլունմուշ տուր : Սէ-
րամմ պունտա հաղտըղմը օգույանլարը հէր վէճհիլէ
իլի թըպա մահիր էթմէք տէյիլ իսէ տէ , չիւքի ի-
քինճի տէրէճէտէ ֆայտա էտէն պաղը իլաճլար՝ պիրին-
ճի տէրէճէտէ ասա ֆայտա էթմէզլէր , պունուն իչիւն
պու տէրէճէլէրի թանըլըպ պիր պիրինտէն ֆարգ էթ-
մէք մէնֆասթտան հալի տէյիլ տիր :

Իլք տէրէճէսի՝ Նէվալէլ տէնիր . զիրա պու իլէթէ
թութուլանլարըն 20տէ 18ի եւիտուտ 19ու պայտղը պիր
շէտիտճէ կէօքիւս նէվաղիլիյլէ պաշար : Լըսէրի նէ-
ֆէս հօլու թութուլուր վէ սէս պօղուլուր . պունուն
վէ կէօզլէրի տախի թութուլուր , վէ զըզամուգ չըգա-
րաճագ չօճուզլար կիպի կէօզլէրի եաշարըր : Օլ վա-
գըթ խասթէ սահիպի՝ Տօքտէօր , չօճուղում աճապ նէ՝
օլաճագ տէյիւ հէքիմէ սիւալլէրէ պաշար . աճապ զը-
զամուգ մու տուր . պօղմաճա էօքսիւրիւք միւ տիր .
հօխսա նէվաղլէ մի տիր : Օլափալը Տօքթէօր՝ գատըր
ըսան պիլ . ճէսարէթին վար ըսա դարմար վէր , նաորլ
քի ֆօգայա տէնիլտի . անճագ ֆօգաաա տօղըու սէօյ-
լէմէյէ պիր իհթիմալ վար ըտը ըսա տա՝ եանըլմանըն

տախի իհիմալի պիր իտի . պունտա՝ տողրուսունու՝
պիրմէք իհիմալի պիր իտե՝ Եանըմադ իհիմալի իքի
տիր . մէկէր պէլտէտէ պողմաճա էօքսիւրիւք Եանըմէր-
տէ տէ պուլունա . օլ վազըթ պու սիւալ օլունան
չօճուղուն իլէթի պու էօքսիւրիւք տիւր տէմէք պողը
տօղրու չօգար ըսա տա՝ ահքեմանէ գարար վերմէյէ
հագ Եօգ տուր : Օլիւա պիր մէվսիմտէ մէվքիւր իւչ
խասթէլիք պլրտէն պուլունա պիլիւրէր : Օնուն իշիւն
սայղըլ վէ միւշթէրիսինին ինտինտէ իթ իպար պուլմուշ
հէքիմ շու միսիլլիւ ճէվապ վէրմէլի տիր : Վիւալն ա-
ճայիպ տիր . պու իլէթ պու կիւն նէվազիլ տիր . սօ-
նունա պազալմնէ՞ օլուր : Վէ ֆիլ վազի պիր իքի
հաթիթտան սօնրա , վէ պազէն տահա՝ էրքէն լաքին
տահա կէճ օլմալը դայէթ նատիր օլուր , էկէր խասթէ-
լիք պողմաճա էօքսիւրիւք իտէ իքինճի տէրէճէսինէ կի-
րիր . վէ օ վազըթ քէնտինի պէլլի էտէր :

Պալատէ պիրինճի ըագամտա պու խասթէլիք հագ-
գընա Եաղտըղըմըլ թարիթ՝ պու իքինճի տէրէճէյէ մալա
սուս տուր . վէ պունա սինիր սիլքինմէսի Եախուտ թէ-
շէնիւճ տէրէճէսի — բէրիօտ սրագմօտիք — տէնիր .
շիւն էօքսիւրիւքտէ օնտա Եախուտ Եիրմիտէ պիր՝ պիր-
տէն պիրէ սինիր ալամէթլէրի մէյտանա չօգարլար : Պա-
յաղը նէվազիլին սէյրէք վէ միլայիմ էօքսիւրիւքլէրի
գալմազ , խասթէ պիրտէն պիրէ սրգընթըյա վէ գօր-
գույա միւպթիլյա օլուր , էն զաֆիլ գալգար օթուրուր .
Եախուտ Եաղընընտա պուլունան միւհքէմ պիր շէյէ
սարըլըր . նէֆէսինի թուլմադ իսթէր . լաքին էօքսիւ-
րիւք մէյտանէ չօգար վէ չօճուղու շիտտէթլէ սարսար
էյլէ քի՝ սօլուգ ալմաղա վազըթ պրագմալ . օլ վազըթ
իւզիւնէ գան թափլանըր . վէ ազ սօնրա՝ մօւ պիր բէնի

փէյտա՛հ էտեր . կեօղէրի տիշարը տիւշէր վէ հաշարըր .
 պօյնունուն տամարլարը կերիլի . վէ վիճաւտու սօ-
 ղուգ պիր թէր տիշարը վերի : Խասթէնէն էօքսիւ-
 րիւյէ զօրլամասընտան պազէն գայ կելի . միտէտէ
 պուլունան զաթլար չըգար . վէ պազէն քէնտի րէյի օլ-
 մայարագ իտրարը տախի պօշանըր վէ ամէլ տէ օլուր :
 Պազէն պուռնունտան վէ գուլաղլարընտան վէ քիրքիք-
 լերինտէն գան տամլար . հախուտ տերինին տրալարընտ
 գան սըղընթըրը զուհր էտեր : Աօճուզուն իւզիւնտէն՝
 սըղընթըրտա վէ գօրգուտա օլտուզու կեօրիւնիւր . ան-
 ճագ պու հալ նէ գատար աղըր կեօրիւնիւր իսէ տէ՝
 ալ սօնրա տաղըրի . էվիւլճէ աղըր վէ հընչըրըրագ
 կիպի նէֆէս ալարագ ագ ճիյերինէ հալա իլլէմէյէ
 պաշլար . վէ էօքսիւրիւյէ արա վերի , սօնրա էօքսիւ-
 րիւք պիւթիւն պիւթիւնէ քէսիլի . վէ խասթէ ուզուն
 վէ խըթըլթըրը պիր նէֆէս ալըզ փէյտա՛հ էտեր . քի
 պու իլլէթին ալամէթի մախսուսէսինտէն տիր : Անճագ
 էքսերի պու նէֆէս ալմագ՝ իլլէթ թարաֆըրտան խա-
 թէյէ պիր միւսաատէ տիր . ալ սօնրա պալատէ մէզ
 քիւր ալամէթիւր տէֆա պաշլար . վէ թէլ կիպի էօզ-
 լիւ պիր շէյ իսթիֆրաղ էտերէք քէսիլի :

Էօքսիւրիւյիւ հէր պիր տէֆա թութմասը հարմ
 տաղըգէտէն պիր տաղըգէյէ տէք սիւրէր . վէ պազէն
 ալ պազէն չօգ թէքէրիւր էտեր , 24 տաղըգէտէ 20
 տէֆա գատար , վէ պազը տահա զխատէ թէքրարլար :

Աօգ չօճուղլար՝ էօքսիւրիւք կէչտիյի կիպի հինէ
 քէնտի օյունչարընա պաշլարլար , ֆէրահ տուրուրլար .
 լաքին էօքսիւրիւք ուզուն օլուր վէ նէվալթի չօգ սիւ-
 րէր իսէ՝ պէօյլէ օլմագ . Եօրզունչուգտան չօճուգ հէ-
 լագ օլուր , վէ հիւմմա՝ քի էքսերի իլք տերէճէ իլէ

պերապեր կէչէր, պաղը օլուր քի պու իրենճի տերէճէ տէ գալոր. վէ արթա՛ր տա Զ. իւմմա արթորղը հաւ տէ՝ էօքսիւրիւքիլէ պաշգա պիր խասթէլիք տախի գաւրըշմը օլմապընտան գօրդուլուր: վէ պէօյլէ օլապիլիւրէր կէօքիւս էնմէսի, նուզուլ եախուտ վերէմ:

Պու իքինճի տերէճէնին տէվամը պիր գարար աէյիշ տիր, Պազը եալընըղ իքի իւչ հաթթա սիւրէր, վէ պաղը իքի իւչ այ վէ տահա զիատէ սիւրէր, լաքին էքսէւրի ատէթասը 40 կիւնտէն զիատէյէ կէչմէլ:

Իւչիւնճիւ տերէճէսի՝ թէնղիլ վէ թէսքին տերէճէսի տիր, վէ քէնտինէ մախսուս այրը ալամէթի եօդ տուր: Ըսըլ նիշանէսի՝ էօքսիւրիւյիւն էքսիլմէսի վէ սէյրէլմէսի տիր, քի խասթէլիյին հէնիզ պաշլատըղը վազըթ մուշահիտէ օլան հալէ եաղլաշըր, շէօյլէ քի՝ նէ վազիլ իլէ պաշլայան պիր խասթէլիք՝ տէֆի միշքիւլճէ պիր էօքսիւրիւյէ գարար վերմիշ կիպի կէօրիւնիւր, վէ պու ալամէթլէրին արգա արգայա զուհըր էթմէսի՝ պօղ մաճա էօքսիւրիւյիւ 1 այ եախուտ տահա զիատէ տէ վամ էթմիշ կիպի կէօսթէրիր:

Տէվամ օլմագ:

ՏԱՆԻՄԱՐԳԷՏԵ ՄՕՐՄՕՆԼԵՐ

Տանիմարքա ալալէթինտէ տին սերպէտտիէթի քէ մալ տերէճէտէ մուսարրահ օլուպ՝ կերէք եերլի կերէք եապանճը քէնտի այնընա եէլթէնմէյէ՝ վէ ախէրինի տախի գանալըրըղ քէնտի տինինէ չէվիրմէյէ ըուխասթը վար տըր, վէ հէր քէս տինինի աշիքիարտէ տախի վազ էտէ պիլիր: Պուսուլն իչիւն Տանիմարքա փատիշահը

տանի՝ Բրուսիա փատիշահը պեղիւք Պրիտերիքին տէտիյինի տէյէ պիլիր . պէնիմ մեմալիքիմոն հէր քէս ադլընըն էրտիյի թարիքիյլէ ճան սէլամէթինէ չալըշա պիլիր :

Պու հալտէ օլտուդճա Տօնիմարքատա ղայէթ չօգ մէղհէպլէր պուլունմասը թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր . անճազ հէփսի րահտթ տըրլար . եալընըզ ճերճօն տէն . մէքլէ մարսւֆ րոթթէսզան սընըֆը վար քի կիւրիւլէ թիւ չըգարմաղա վէ հէր պապտէ քէնտի մէղհէպլէրի . նի ախէրտէն ալիա կէօստէրմէյէ ֆըրսանտ էլէրինէ կէչտիքճէ րահաթ տուրամազլար :

Պունուն իչիւն հէր երկուշարթի կիւն ախշամ իւս . թիւ՝ Քօքէնհակըն շէհրինտէ օխէլ քը սփանփիւսվի տէ . նիլէն լօգանտանոն մուզիքա սալասընտա ալիանէն մէճլիս գուրուպ իչլէրինտէն պիրիսի էվվէլա պիր նուլթ . էտէր . վէ ախէր մէղհէպլ թէպասընտան պիրիսի հտ . զըր պուլունտուգտա՝ օնուենուլա տին միւճատէլէսի օլուր :

Պիր մէճլիսլէրինտէ՝ պիր չէրչի եէհուտի պուլունուպ՝ օլան սէօհպէթլէրէ կէօրիւնիւր քի քան մըշ օլմալը , չիւն պիրտէն պիրէ շու քէլամը էթ . տի . եահուտիլիքտէն րուճու էտէրիմ . վէ ախըր զէման ազիզլէրինին տինին գապուլ էտէրիմ : Սօրմօնլար քէնտիլէրինէ ախըր զէման ազիզի տէրլէր իտի . Ընիտէ Սօրմօնլարըն իչինէ ալընտը վէ մապէյնլէրինտէ ճարի օլան այն ատէթլէրի իւզլէրինէ իճրա օլունտու :

Եթհուտի Սօրմօն օլտուգտան սօնրա՝ քէնտի եէնի մէղհէպտաշլարընըն սըրասընա կէչտի . վէ պիր չիֆտ սէօհպէթ տէ քէնտիսի սէյլէմէյէ րուխսաթ ալըպ՝ չօգ գարը ալմաք ատէթինին գալտըրըմասընը թէքլիֆ

էյլետի . զիրա Մօրմանար մապէյննտէ պիր քիմնէ
նէ գատար դարը իտէր իսէ ալա պիլիր : Պու թէք
լիֆ Մօրմանարըն էօրքէյնէ չոգմասընա միւճիպ օյտու ,
եննի մեզ հէպտաշարընը խոյըն պիր քիմնէ զանն էթ
տիլէր :

Ենհուտիտէն տէօնմէ իլէ Մօրմանարըն մապէյ
նինտէ շէտիտ պիր մարազա զուհր էթտի . մեճիտտէ
հազըր պուլունան նիսիան թաիֆէսի ենհուտիէ թա
րաֆ էթտիլէր : Ենճադ էրքէք Մօրմանար ճիւմէսի
պիր աղօղ՝ օնա դարընը ըտրլար : Իչլէրինտէ շիշման վէ
նիւզէրի գըպ գըրմըզ պիր ատամ վար ըտր . պու
գալգաղ տէտի . էյէր չօգ դարըն ատէթինի պաթալ է
տէճէք օյուրսանըղ՝ էյիճէ պիլմիշ օյասընըղ քի մեզհէ
պինիզէ թապի օլաճադ քիմնէ պուլամազ արնըղ , զի
րա սիպին օլթանըղ վէ ենմինիլ՝ գէվճէ չօղուզու տուր .
պու օլմասա աղլադ վէ եարնըղ գալըրսանըղ : Պիր զա
յիֆ վէ պէնիզիլ թէրզի տախի տէտի . իչիմիզտէ
գէվճէ քէսրէթի մահվ օլուրսա՝ շիմտիտէն թէզի եօգ ,
պէն պու մօրմանուգտան վաղ կէչէրիմ : Այիրա պէն
եարնըղ կէօյնիւմ իստէտիյի գատար էվլէնէ պիլէյիմ
տէյիւ մօրման օլմուշ ում :

Պունու սէյլէտիքտէ հերքէս գահալթըլա կիււ
մէյէ պաշտտըլար : Մօրմանար պունա զիատէսիլլէ
թէհալվուրա կէլիպ՝ տիլ մարազասը տէօյիւշէ թէպ
աիլ օյտու . խասիմէրիքնէ եումրուզուլա սէօզ աննաթ
մաղա պաշտտըլար : Օլալպը եննի մեզհէպէ թապի
օլան ենհուտիլլէ պու . եումրուզլարտան չօգճա փալ
չըգտը . շէօյլէ քի՝ ալագտա տուրամսը օլուպ եերէ
տիւշտիւքտէ՝ հայլըճատա թէքմէ ենմիլէ միէսէր օլ
տու :

Լափաշ հափաշ գափաւ աղտը . սյնա . պիլուր գա-
տէհէր , քենքէլէր . բէնչիրէ ճամլարը բարջաւանդոյ՝
հէր պիր բարջասը պիրէր թարաֆտ ուչմագտա , մութ-
լագա գան տախի օլուր ուտու . էկէր բօլիս գափվաս-
լարը օլ արալըգ պիլ խտպէ օնտան կէշէրքէն շամաւ ա-
յը իշիտիպ իշէրի կիրէրէք գափղայը մոյնա էթմիշ
օլմասալար ըտր : Պունար գափղանըն իշինտէ գիատէ
հասըշ կէօսաէրէնլէրտէն հայը ատամ թուլթուլար :

Թուլթուլարըն պիրիսի տէ՝ մօրմօնլարըն փա-
փաղը ըմըշ . գափաղարա տէտի . պէնիմ զաթըմա հիւր-
մէթ էտին . զերա փափաղըմ . վէ նասըլ քի Լուծեր
մէգհէպինէ թապի փափաղարա էլ գալգսաղ , պիղտէ
տախի էյլէ տիր : Պլլմէք կէրէք տիր քի՝ Տանիմար-
քա մէմալէքինտէ էքսէրիէթ՝ վէ տէվէթլէրի տախի՝
Լուծերան մէգհէպինէ թապի տիրէր :

Պափվասլարըն օնպաշըսը ճէվապ վերտի . փափաղ-
լարըն ոյրըճա իմթիյաղլարը կօգ տուր . պէլտէ նօմօս-
լարընըն ինտինտէ ճիւմէ ալէմ միւսափն տիր : Այլ պու-
նու տէյինյ փափաղը տա ալտը կէօթիւրտիւ :

Պու մարազանըն իճապընտան 60 գատար նուֆուս
հապսէ գօնուլտուլար , վէ մօրմօնլարտան մատէսի՝ պու-
վուգուլթտէ հայը լաթիֆ քէլամլարա սերմայէ պուլ-
տուլար :

1852 տենէնին Եւրոքա զաղէթասընըն պիրիսի ,
Հուլտ մէվէքէթինին Եւրվէկ նամ ոյալէթինտէ աղ
վագթըն զտրֆընաա 50.000 մօրմօն փէյտահ օլմասընա
թաճիւպ չէքէր իտի . լաքին ինսանըն պօղողդ ախա-
ղընա մուսֆըղ պիր մէգհէպին պուլնուլն իքի զաթը
գատար մէյտան պուլմաղը վէ աթմմասը աճալիպ պիր
շէյ տէյիլ տիր :

ՀԱՎԵՏԻՍԵԹԻ ԹԵՂԻԷ

Երբ որ քան ատամ վուրուլուպ պիրտէնձէ տիւ
շիւպ էօլմիսինն էմալի չօզ կէօրիւնմիւշ տիւր : Սիւճ
թէմիի Լմերիկա հիւքիւմէթինտէ պիր գաչ ուսթա՝ պու
ճինս դափիլ էօլիւմիւն սահիհէն էօլիւմ օլտուղունա
շիւպհէ էսիպ՝ վէ աղըրճա պայղընըդ տըր գըյաս էտիպ
չարէսինի պուլմագ զըմնընտա սօղուգ սու իլէ թէճրիւ
պէ էթմէյէ գալգմըյար . վէ թէճրիւպէլէրին հասանա
թընը կէօրմիւշէր : Ըէօյլէ քի , երբ որ քան վուրու
լուպ էօլիւ կիպի եաթմըշ քիմսէնին վիճուտունա ալա
տօգանմայարագ՝ իւղէրինէ գօվալարըլա սօղուգ սու տօլ
տուրմալը 10 եախուտ 20 եախուտ 50 գովա , վէ իգ
թիգա էտէրիսէ տահա զիատէ . թա՛քի օլ առէմտէ սաղ
լըդ նիշանը պիր հարաքէթ կէօրիւնէ : Լաքին պաղը օ
տուր քի էօմրէ մաւգթագի ալեաթլարըն պիրինի շիմէք
ինճիթմիշ օլուր , օլ վաղըթ իլաճ խոյր էթմէյէճէյի ա
շիքեար տըր :

Տօլաճա իւճը : Պաղէն ինսան բարմաղընա տօլամա
չըղըպ հայր զահմէթ վերիր . վէ պաղըլարընտա ֆէ
նայաղըպ ճէրրահ էլինէ տիւշիւրիւր : Լի-Դիլէ Էաի
րէալլ (մէնֆաաթլը վէ թուհաֆ) նամ ֆուանսըլ զա
վէթասընըն պիր վերագէսինտէ տօլամա իչիւն շու
գօլայ իլաճ թարիֆ օլունուր :

Պիր եուվուրթա ալ , սիւքի թարաֆլարընըն պի
րինտէն՝ բարմագ սըղաճագ զատար տէլիք ալ , տօլա
մալը բարմաղը իչինէ սօվ վէ իւղէրինտէն պէզ իլէ սա՛ր .
ախշամտան գօտսւն ուստ սապահատագ , սապահտան
գօտուն ուստ ախշամատագ էօյլէ գալսըն : () նտան սօն
րա չըղարտըլտա՝ բարմաղը թէքմիլէն սաղալմըշ պու
րուրտուն :